

Бербенюк І. В., здобувач

Науковий керівник: Кужелєв М. О.,

д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Трансформація банківської системи під впливом цифрових технологій є одним із ключових трендів розвитку фінансового сектору України. Важливою ознакою поглиблення цифровізації стала зміна платіжної поведінки населення. За інформацією FinClub, у 2024 році 61% українців здійснювали оплату покупок за допомогою NFC-пристроїв (смартфонів, смартгодинників та інших гаджетів), що на 21 процентний пункт більше, ніж у довоєнному 2021 році. Крім того, 9 із 10 користувачів цифрового банкінгу активно працюють із мобільними застосунками або інтернет-банкінгом, а 26% клієнтів відкривали картки онлайн [1]. Усе це зумовлює необхідність дослідження сучасних тенденцій розвитку цифрового банкінгу та визначення перспектив його подальшого вдосконалення. Дистанційне банківське обслуговування передбачає надання фінансових послуг без фізичної присутності клієнта у відділенні.

В Україні динамічно розвиваються цифрові банківські платформи. Лідерами ринку залишаються мобільні застосунки «Приват24», «Монобанк», «Sense Bank» та інші сервіси, які надають клієнтам широкий спектр можливостей [2]. За даними НБУ, у 2024 році продовжилося активне розширення платіжної інфраструктури: збільшилася кількість електронних засобів, розширилася мережа POS-терміналів, а дистанційні фінансові сервіси стали більш доступними для населення навіть у регіонах з обмеженим доступом до банківських відділень. Це створює підґрунтя для розвитку цифрових екосистем та супердодатків, що поєднують фінансові й нефінансові послуги в єдиному інтерфейсі [3].

Попри активний розвиток, цифровий банкінг в Україні стикається з

низкою викликів [4]:

- недовіра частини населення: частина українців усе ще надають перевагу обслуговуванню у відділеннях;
- низький рівень фінансової та цифрової грамотності окремих груп населення, особливо старшого покоління;
- законодавчі обмеження щодо онлайн-ідентифікації клієнтів;
- кіберризики: фішинг, шахрайство, витоки персональних даних;
- цифровий розрив між містом і селом через нерівномірне інтернет-покриття.

У відповідь на ці виклики, НБУ у 2024 році продовжив зміцнення кіберзахисту, удосконалення платіжного законодавства та гармонізацію регулювання з європейськими стандартами (PSD2/PSD3). Важливою ініціативою стала також освітня платформа «Гаразд», створена НБУ як основний канал поширення фінансових знань серед дорослого населення. Платформа містить інтерактивні матеріали про безпечне користування банківськими продуктами та цифровими сервісами, що сприяє підвищенню фінансової грамотності й довіри населення до цифрового банкінгу [5].

Перспективними напрямками розвитку цифрового банкінгу в Україні є:

- онлайн-ідентифікація клієнтів – забезпечення повноцінного доступу до всіх банківських продуктів без відвідування відділення;
- цифрові гаманці та безконтактні платежі – розширення можливостей швидких і зручних транзакцій;
- інтеграція з державними платформами (зокрема, «Дія») – створення єдиного цифрового середовища для фінансових та адміністративних послуг;
- кібербезпека та захист даних – подальше зміцнення систем безпеки для збереження довіри клієнтів [6];
- штучний інтелект – персоналізація сервісів, виявлення шахрайства та автоматизація обслуговування;
- машинне навчання – аналіз фінансової поведінки клієнтів та ефективне управління ризиками.

Цифровий банкінг в Україні демонструє стійку позитивну динаміку та має значний потенціал для подальшого розвитку. Активне впровадження інноваційних технологій, розширення функціоналу мобільних застосунків, адаптація нормативної бази та підвищення фінансової грамотності населення сприятимуть формуванню ефективної та конкурентоспроможної банківської системи. Поступова цифровізація фінансових послуг є стратегічним напрямом розвитку цифрової економіки України та важливим чинником посилення її позицій у глобальному фінансовому середовищі.

Література

1. Фінансовий клуб. 61% українців оплачують покупки NFC-гаджетами. *FinClub.net*. 2025. 20 червня. URL: <https://finclub.net/news/61protsen-ukrajintsiv-oplachuyut-pokupki-nfc-gadzhetaми.html> (дата звернення: 27.11.2025)
2. Гаврилко П. П., Брітченко І. Г. Корпоративні відносини в банківському секторі : фінансові механізми та маркетингові стратегії : монографія. Рівне ; Новий Сонч : Волин. обереги, 2016. 228 с.
3. Національний банк України. Безготівкові розрахунки у 2024 році суттєво переважали серед операцій з платіжними картками. *NBU*. 2025. 03 березня. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bezgotivkovi-rozrahunki-u-2024-rotsi-suttyevo-perevajali-sered-operatsiy-z-platijnimi-kartkami> дата звернення: (27.11.2025).
4. Національний банк України. Звіт про реалізацію Національної стратегії розвитку фінансової грамотності до 2030 року за 2024 рік. Київ : НБУ, 2025. 53 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Zvit_zh_2024_NSFG.pdf?v=1 (дата звернення: 27.11.2025).
5. Платформа фінансової грамотності НБУ «Гаразд». URL: <https://harazd.bank.gov.ua/> (дата звернення: 27.11.2024).
6. Кужелєв М. О. Корпоративний контроль: методологія дослідження, фінансовий аспект та моделі формування. *Фінанси, облік, банки*. 2012. Вип. 1 (18). С. 24-34.